UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Historija informacijske kulture Bosne i Hercegovine</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL KOI 130</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5 (3+2)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Ciklus studija</td><td rowspan="2">I</td><td rowspan="2">Semestar</td><td rowspan="2">II</td><td colspan="2"><u>NPP 2025/2026.</u></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema.</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski jezik.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Lejla Kodrić Zaimović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 191
E-mail: lejla.kodric-zaimovic@ff.unsa.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik/ca</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Feđa Kulenović, MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 159
E-mail: fedja.kulenovic@ff.unsa.ba
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">Predavanja: 2 Seminar: X Vježbe: 1 Informacijska praksa: 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nastavni predmet upoznaje studente/-ice s osnovnim fazama u razvoju bosanskohercegovačkog informacijskog društva i kulture kroz historiju te podučava o utjecajima evropskog i svjetskog bibliotečkog i informacijskog naslijeđa na bosanskohercegovačku informacijsku kulturu.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">o upoznati studente/-ice s osnovnim fazama u razvoju bosanskohercegovačkog informacijskog društva i kulture kroz historiju;
o podučiti o utjecajima evropskog i svjetskog bibliotečkog i informacijskog naslijeđa na ovdašnju informacijsku kulturu;
o uputiti studente/-ice u složeni proces izrastanja bosanskohercegovačke bibliotečke i informacijske nauke kao discipline i kao profesije;
o upoznati student/-ice s bibliotečkim sistemom Bosne i Hercegovine te s najvažnijim bibliotečkim ustanovama.</td></tr>
<tr><td>SDG (cilj održivog razvoja)</td><td colspan="5">o osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje;
o promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja;
o osigurati obrazovanje koje promovira ekološku održivost u bibliotekama, arhivima i muzejima;
o osigurati obrazovanje koje promovira društvenu odgovornost baštinskih ustanova;
o promovirati digitalnu transformaciju te inkluzivne digitalne infrastrukture.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: razumjeti procese razvoja pismenosti, knjige, štampe i ostalih segmenata</td></tr>
</table>

	informacijske kulture u Bosni i Hercegovini od začetaka do savremenosti; razumjeti procese razvoja bosanskohercegovačkih bibliotečkih i informacijski ustanova, od njihovih početaka do danas; razumjeti savremenu društvenu ulogu i djelovanje bosanskohercegovačkih bibliotečkih i informacijskih ustanova u svjetlu razvojnih procesa iz prošlosti. *Vještine*: sistematizirati znanje o najznačajnijim bosanskohercegovačkim bibliotečkim i informacijskim ustanovama u rasponu od nastanka do danas. *Kompetencije*: prepoznati ključne faze u razvoju bibliotečkih i informacijskih nauka kao akademske discipline te bibliotekarstva kao profesionalne djelatnosti u Bosni i Hercegovini; prepoznati ključne bh. bibliotečke ustanove i najznačajnije faze njihova razvoja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	*Uvod u predmet*: temeljni pojmovi, opis predmeta, zadaci, relevantna literatura, elementi praćenja rada, kriteriji ocjenjivanja. Crtice iz bosanskohercegovačke kulturne historije.
2.	*Kultura pisane riječi u Bosni i Hercegovini.* Pregled historije pisama u Bosni i Hercegovini.
3.	*Bosanskohercegovačka rukopisna knjiga.* Srednjovjekovni bosanskohercegovački rukopisi.
4.	Bosanskohercegovačka rukopisna knjiga u osmanskom periodu: načini proizvodnje, oprema, izgled, čitateljstvo. Sudbina značajnih bosanskohercegovačkih rukopisa.
5.	Pojava štampe u Bosni i Hercegovini. Bosanskohercegovačke inkunabule.
6.	*Pojava i razvoj novinske i izdavačke djelatnosti u Bosni i Hercegovini.* Bosanski prijatelj. Bosanski vjestnik. Bosna. Sarajevski cvjetnik. Neretva. Salname. Devre. Kalendari.
7.	*Prvi bosanskohercegovački novinari.* Mehmed Šakir Kurtćehajić. Miloš Mandić ili Miloš Novinar. Ukazivanje na značaj *Sarajevskog cvjetnika* kroz analizu članaka ovog lista.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	*Biblioteke u Bosni i Hercegovini.* Srednjovjekovne zbirke. Osmanski period. Austrougarski period.
10.	Period između dva svjetska rata. Socijalistički period.
11.	Bosanskohercegovačke biblioteke u periodu 1992–1995. Biblioteke u Bosni i Hercegovini nakon 1995.
12.	*Osvrt na bosanskohercegovačke biblioteke od posebnog značaja.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Samostanske i manastirske biblioteke u BiH. Biblioteka Zemaljskog muzeja BiH.
13.	Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH. Biblioteka Orijentalnog instituta

	Univerziteta u Sarajevu.
14.	Razvoj ostalih biblioteka u BiH: Javne biblioteke. Dječije biblioteke. Visokoškolske biblioteke. Školske biblioteke. Specijalne biblioteke. Informacijsko-dokumentacijski centri.
15.	*Razvoj bibliotekarstva u Bosni i Hercegovini, kao naučne discipline i kao profesije.* Edukacija i obrazovanje informacijskih stručnjaka u Bosni i Hercegovini. Bibliotečka udruženja. Najznačajniji nosioci bibliotečke znanosti i prakse u historiji bosanskohercegovačkog bibliotekarstva.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, grupni, individualni i praktični rad. Integralna, deskriptivna, komparativna metoda, metoda rada na konvencionalnim i elektronskim izvorima.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispiti / Završni ispit	50	50%
3.	Usmeni ispit	30	30%
4.	Informacijska praksa	10	10%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- prisustvom na nastavi;
- prisustvom i učešćem u realizaciji informacijske prakse

	• učešćem u realizaciji nastavnih sadržaja te relevantnoj diskusiji; • samostalnom bibliografskom pretragom, pronalaženjem te razumijevanjem izvora informacija relevantnih za predstavljene nastavne jedinice; • demonstracijom usvojenog znanja kroz elemente praćenja rada studenata/-ica. Napomena: unutar svih predviđenih elemenata praćenja rada student/-ica treba osvojiti najmanje polovinu (55%) predviđenih bodova. Svi gore navedeni elementi praćenja eliminatorni su te obavezujući, uključujući usmeni ispit.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) – općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Bakaršić, K. Fragmenti kulturne historije Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Magistrat, 2005. 2. Bašović, Lj. Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1918-1945. Sarajevo: Veselin Masleša, 1986. 3. Bašović, Lj. Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1945-1975. Sarajevo: Svjetlost, 1977. 4. Bogićević, Vojislav. Pismenost u Bosni i Hercegovini: od pojave slovenske pismenosti u 9. v. do kraja austrougarske vladavine u Bosni i Hercegovini 1918. godine. Sarajevo: Veselin Masleša, 1975. 5. *Čajničko četveroevanđelje: bosanski rukopis s početka 15. st.* / priredila Erma Ramić-Kunić. Sarajevo: Institut za jezik, 2017. 6. Čeliković, Senad. *Biblioteke i bibliotekarstvo u Bosni i Hercegovini: 1975–2010*. Tešanj: Planjax, 2019. 7. Čeliković, Senad. *Islamske biblioteke u Bosni i Hercegovini: 1878–2010*. Tuzla: JU Specijalna biblioteka „Behram-beg“ Tuzla, 2014. 8. Efendić, Nirha et al. *Kratka historija kulture Bošnjaka*. Sarajevo: IUS, 2018. 9. Hadžiosmanović, L. Biblioteke u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske vladavine. Sarajevo: Veselin Masleša, 1980. 10. Hunski, V. Ogledi iz povijesti bosanskohercegovačke knjige. Sarajevo: Društvo bibliotekara BiH, 1987. 11. Kodrić Zaimović, Lejla. *Biblioteka i grad: studije iz teorije i prakse urbanog bibliotekarstva*. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2021. 12. Memija, E. Bosanski vjesnici. Sarajevo: El-Kalem, 1996. 13. Memija, E. Od slike do knjige: iz historije pisma, štampe i biblioteke. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2021. 14. *Pisana riječ u Bosni i Hercegovini: od najstarijih vremena do 1918. godine*. Sarajevo: Veselin Masleša, 1982. 15. Truhelka, Ćiro. Bosančica: prilog bosanskoj paleografiji // Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Sarajevo: Zemaljski muzej, 1889.
	Dodatna: 1. Dizdar, Mak. Stari bosanski tekstovi. Sarajevo: Svjetlost, 1971. 2. Hamm, J. Glagoljica // Enciklopedija Jugoslavije. Sv. 3. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1958. Str. 164.

	3. Nezirović, Muhamed. Krajišnička pisma // Bošnjačka književnost u 100 knjiga. Sarajevo: BZK Preporod, 2004. 4. Novak, V. Latinska paleografija. Beograd: Naučna knjiga, 1952. 5. Rešidbegović, Amra. Biblioteka koja ima prošlost i budućnost – Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2014. 6. Zulfikarpašić, Amra; Nakaš, Lejla. Pišem ti bosančicom. Sarajevo: ULUPUBiH, 2016.
Napomene	Obavljanje dijela informacijske prakse u baštinskim ustanovama – arhivima, bibliotekama i muzejima (posjete) – dogovara se za svaku ak. godinu, o čemu su studenti/-ice i nadležne službe Fakulteta blagovremeno obaviješteni.